OPENBAAR MINISTERIE

HUIS VOOR KLOKKENLUIDERS

Afstemmingsprotocol Openbaar Ministerie - Huis voor Klokkenluiders

1. Inleiding

Met ingang van 1 juli 2016 is de Wet Huis voor klokkenluiders[1] in werking getreden.
Op grond van deze wet is het Huis voor Klokkenluiders (het Huis) bevoegd om onderzoek te doen naar het vermoeden van een misstand als bedoeld in die wet. Van een dergelijk vermoeden van een misstand kan sprake zijn als op redelijke gronden kan worden vermoed dat binnen een organisatie het maatschappelijk belang in het geding is bij schending van een wettelijk voorschrift, een gevaar voor de volksgezondheid, een gevaar voor de veiligheid van personen, een gevaar voor aantasting van het milieu, een gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten[2].

Een onderzoek door het Huis voor Klokkenluiders naar aanleiding van een melding van een misstand kan samenlopen met een strafrechtelijk onderzoek onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie (OM). Beide instanties hebben zelfstandige wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden waarbij, naast het algemeen belang, ook de belangen van melders, slachtoffers en anderen een rol spelen. In beide onderzoeken kunnen vergaande bevoegdheden worden toegepast. Het is voorzienbaar dat deze onderzoeken zich, in ieder geval deels, op dezelfde aspecten zullen richten. Het is daarom gewenst dat in voorkomende gevallen, met het oog op afstemming, overleg plaatsvindt tussen OM en het Huis, met inachtneming van die eigen verantwoordelijkheid en de toepasselijke wettelijke kaders.
Met het oog daarop is in artikel 17a van Wet Huis voor klokkenluiders bepaald dat, ter bevordering van de coördinatie en het overleg, het bestuur van het Huis en het College van procureurs-generaal bij protocol afspraken maken over samenwerking en informatie-uitwisseling die in ieder geval zien op die gevallen waarin door beide instanties een onderzoek wordt ingesteld naar eenzelfde voorval.

2. Overleg over samenloop van onderzoeken

Aangezien niet alle voorvallen door het Huis zullen worden onderzocht, net zo min dat alle voorvallen onderwerp zullen zijn van strafrechtelijk onderzoek, zal met het oog op de eventuele afstemming steeds per geval moeten worden nagegaan of sprake is van samenloop als bedoeld in de wet Huis voor klokkenluiders.
Het aantal strafrechtelijke onderzoeken dat onder verantwoordelijkheid van het OM wordt uitgevoerd is aanmerkelijk groter dan het aantal voorvallen dat het Huis onderzoekt. Daarnaast zal het in een strafrechtelijk onderzoek niet altijd duidelijk zijn of terzake het te onderzoeken feitencomplex een melding bij het Huis voor Klokkenluiders is gedaan. In die gevallen, waarin een samenloop van onderzoeken vermoed kan worden, zal in beginsel door het Huis met het OM contact worden gezocht om te kunnen beoordelen of een door het Huis te onderzoeken voorval ook strafrechtelijk wordt onderzocht.

---

[1] Wet van 14 april 2016, *Stb.* 2016, 148.
[2] Artikel 1, aanhef en onder d van de Wet Huis voor klokkenluiders.

Als het OM aanwijzingen heeft dat door het Huis een onderzoek is ingesteld naar eenzelfde voorval, als bedoeld in artikel 17a van de wet Huis voor klokkenluiders, of dat verzocht is om een dergelijk onderzoek, zal door het OM contact met de afdeling Onderzoek van het Huis wordt opgenomen teneinde te bezien of sprake is van samenloop van onderzoek naar eenzelfde voorval.
Indien en voor zover sprake is van samenloop kunnen afspraken worden gemaakt over samenwerking en informatie-uitwisseling.

In voorkomende gevallen zal de afdeling Onderzoek van het Huis ten behoeve van de gewenste afstemming contact opnemen met de daartoe aangewezen officier van justitie van het Functioneel Parket van het OM en zal die officier van justitie contact opnemen met de afdeling onderzoek van het Huis.

3. Het verstrekken van informatie

3.1. Informatie-uitwisseling in verband met de afstemming van onderzoeken

Met het oog op de afstemming van onderzoeken informeren het OM en het Huis elkaar voor zover dat voor de taakuitoefening van de informatieverzoeker noodzakelijk is en het belang van het onderzoek van de informatieverstrekker zich daar niet tegen verzet.

De uitgewisselde informatie over het verloop van de onderzoeken wordt vertrouwelijk en uitsluitend ten behoeve van het onderzoek van de ontvangende instantie verstrekt. Deze informatie zal niet aan derden – waaronder te horen personen – bekend of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande toestemming van de verstrekkende instantie.

3.2. Het verstrekken van inhoudelijke onderzoeksinformatie

a. Gegevensverstrekking door het OM aan het Huis
De officier van justitie kan op verzoek van het Huis of op eigen initiatief informatie uit het strafrechtelijk onderzoek ter beschikking stellen aan de afdeling Onderzoek van het Huis, indien en voorzover dat noodzakelijk wordt geacht voor een goede taakuitoefening door die afdeling van het Huis.
Het verstrekken van onderzoeksinformatie die nog bij een opsporingsinstantie berust, kan enkel plaatsvinden na uitdrukkelijke toestemming van de officier van justitie[3].

b. Gegevensverstrekking door het Huis aan het OM
Ander dan in het bijzondere geval dat aangifte als hierna bedoeld onder 3.3. wordt gedaan, worden onderzoeksgegevens door het Huis enkel aan het OM verstrekt indien de officier van justitie een daartoe strekkende vordering heeft gedaan.

De officier van justitie zal geen gegevens bij de afdeling Advies van het Huis vorderen[4], omdat die adviesfunctie van het Huis immers is gediend bij vertrouwelijkheid. Deze uitzonderingspositie geldt niet voor de afdeling Onderzoek van het Huis. Daar waar het Huis immers zelf actief informatie vergaart en wellicht ook documenten en gegevens onder zich neemt in het kader van dat onderzoek,

[3] De grondslagen hiervoor zijn gelegen in het Wetboek van Strafvordering, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens, de Wet politiegegevens, het Besluit politiegegevens en de het Besluit politiegegevens bijzondere opsporingsdiensten.
[4] Zie kamerstuk 34.105-C, blz. 22.

zou immers een opsporingsonderzoek belemmerd kunnen worden als daardoor die informatie voor het opsporingsonderzoek niet toegankelijk zou zijn.

c. Algemeen
De verstrekking van gegevens geschiedt kosteloos.

3.3. Het doen van aangifte

Als een persoon zich bij het Huis heeft gemeld als klokkenluider en aangifte wenst te doen van enig strafbaar feit kan daartoe zijdens het Huis contact worden opgenomen met de hierboven onder 2 bedoelde functionaris van het OM teneinde afspraken te maken over de wijze waarop die aangifte kan plaatsvinden.

Indien het Huis zich overeenkomstig het bepaalde in artikel 162 eerste lid van het Wetboek van Strafvordering gehouden acht om aangifte te doen zal eveneens contact worden opgenomen met de hierboven onder 2 bedoelde functionaris van het OM teneinde afspraken te maken over de wijze waarop die aangifte door het Huis zal plaatsvinden.

4. Geschillenregeling

Geschillen met betrekking tot de samenwerking/afstemming tussen het Huis en het OM in het kader van de wederzijdse onderzoeken naar een bepaald voorval, dienen primair te worden opgelost door overleg tussen de verantwoordelijke vertegenwoordiger van de afdeling Onderzoek van het Huis en de officier van justitie.
Bij voortduring van het geschil, alsmede bij algemene geschillen over de uitvoering van dit protocol, treden de voorzitter van het Huis en de hoofdofficier van justitie van het Functioneel Parket met elkaar in overleg.

5. Inwerkingtreding

Dit protocol treedt in werking op de dag van ondertekening.

6. Evaluatie

Uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding wordt dit protocol geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Aldus overeengekomen en ondertekend,

Huis voor Klokkenluiders,
Utrecht,

P.A.M. Loven
Voorzitter.

Openbaar Ministerie,
Den Haag, 7 februari 2017

Mr. H.J. Bolhaar
Voorzitter van het College van procureurs-generaal.